

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXXIII. — Izdan in razposlan dne 5. junija 1889.

78.

Ukaz pravosodnega ministerstva od 8. maja 1889,

da se občina Dejšina odkazuje okolišu mestno-delegovanega okrajnega sodišča polzenskega na Češkem.

Na podlogi zakona od 11. junija 1868 (Drž. zak. št. 59) izloča se občina Dejšina z Neuhütten in Horomislicem vred iz okoliša okrajnega sodišča rokičanskega ter se odkazuje okolišu mestno-delegovanega okrajnega sodišča v Polznji.

Ta ukaz pride v moč dné 1. januarja 1890.

Schönborn s. r.

79.

Razglas finančnega ministerstva od 11. maja 1889,

da se je ustanovila podružnica kraljevo-ogerske colnije mitroviške v Jarku (v Slavoniji).

Po priznanilu kraljevo-ogerskega finančnega ministerstva se je v Jarku (na Slavonskem) ustanovila

vila podružnica kraljeve glavne colnije mitroviške, opravljena s pravicami male colnije II. razreda; ta podružnica je začela svoje uradovanje dné 1. marca 1889.

Dunajewski s. r.

80.

Ukaz ministra za bogočastje in uk v porazumu s poljedelskim ministrom od 18. maja 1889,

s katerim se, izpreminjajoč ukaz od 8. decembra 1881 (Drž. zak. št. 1 iz leta 1882), izdajejo novi propisi, kako opravljati teoretične državne pre-skušnje na visoki šoli za zemljedelstvo.

Na podlogi Najviše odloke od 18. aprila t. l. naj ukaz od 8. decembra 1881 (Drž. zak. št. 1 iz leta 1882) po svojem sedanjem besedilu izgubi svojo moč, in na njegovo mesto naj pridejo naslednja določila:

§. 1.

V ovedbo znanstvenega izobraženja na visoki šoli za zemljedelstvo ali po njenem merilu (§. 8)

v poljedelstvu in gozdarstvu doseženega, imevajo se državne preskušnje, in to ena splošna o naukih podlogo dajočih in dve strokovni preskušnji: prva ali proizvodno-strokovna preskušnja, pri kateri se izprašuje seosebno o poljedelskih in gozdarskih proizvodnih strokah, druga ali obratno-strokovna preskušnja o obratnih (vršbenih) strokah in o naukih, kateri so jim v podporo.

§. 2.

Predmeti splošne državne preskušnje so:

- a) za poljedelski uk:
kemija brez agrikulturne kemije, botanika, zoologija, geologija;
- b) za gozdarski uk:
matematika, geodezija, botanika, geologija, kemija brez agrikulturne kemije.

§. 3.

Predmeti proizvodno-strokovne preskušnje so:

- a) za poljedelski uk:
narodno-gospodarstven uk, agrikulturna kemija, rastlinska zoreja, živalska zoreja;
- b) za gozdarski uk:
narodno-gospodarstven uk, gozdna zoreja, gozdna bramba, gozdna uporaba.

§. 4.

Predmeti obratno-strokovne preskušnje so:

- a) za poljedelski uk:
poljedelsko mašinstvo in izboljševalstvo, poljedelsko-kemijska tehnologija, nauk o poljedelskem obratu (vršilu), zakonoznanstvo;
- b) za gozdarski uk:
nauk o vršilu gozdarstva, izračunjanje gozdne vrednosti, gozdarsko staviteljstvo in mašinsko inženirstvo, zakonoznanstvo.

§. 5.

Znanje naslednjih učnih strok je treba pri državnih preskušnjah izkazati s prinesenim pričalom o napredku, ki naj obseza najmenj ocenilo „dobro“:

a) za poljedelski uk:

- pri splošni državni preskušnji:
osnovine poljemerstva, fizika,
pri proizvodno-strokovni preskušnji:
klimatologija;

b) za gozdarski uk:

- pri splošni državni preskušnji:
fizika,
pri proizvodno-strokovni preskušnji:
agrikulturna kemija, opisna geometrija, klimatologija,
pri obratno-strokovni preskušnji:
gozdarska kemijska tehnologija, gozdarsko risanje črtežev in tal.

§. 6.

Prvo državno preskušnjo je opraviti konci drugega ali v tečaju tretjega, drugo konci četrtega ali v tečaju petega, tretjo konci šestega poluletja ali pozneje.

Za redne rokove v opravilo državnih preskušenj se določajo za prvo in drugo zadnji tedni poletnega poluletja in prvi tedni zimskega poluletja, za izredni rok čas, ko minejo božične počitnice.

Tretje državne preskušnje ni smeti opraviti pred rokom v juliju šestega poluletja; na dalje se za nje opravilo ne števijo nikaki roki, nego moči je opraviti jo ves čas leta, razen jesenskih in vmesnih počitnic.

§. 7.

V izrednem roku prvih dveh državnih preskušenj morejo se pripuščati praviloma samo tisti kandidati, ki so bili o kateri preskušnji v rednih rokih vrženi (reprobovani), in katerim se takrat ni določil daljši rok za ponovo preskušnje.

Poleg tega se v tem roku k dvema prvima državnima preskušnjama pripuščajo tudi taki kandidati, ki so se bili za nje opravilo pravočasno oglasili v poprejšnjem rednem roku, a jim brez svoje krivnje ni bilo moči priti k temu roku, a samo tedaj, če še pred preskušnjo dokažejo, da jim ni bilo moči priti, in ob enem poprosijo za pripust v izrednem roku.

A ta izredni pripust more dovoliti samo učni minister na predlog preskusne komisije.

§. 8.

Za pripust k državnim preskušnjam naj kandidat pismeno prosi pri prvosedniku dotične preskusne komisije, priloživši svoji prošnji naslednja izkazila:

1. matično vpisnico.

2. zrelostno pričalo ali listino, ki ga nado-mešča,

3. oglasilno knjigo, oziroma izkazilo, da je kandidat, po tem, kakoršno preskušnjo je opraviti (§. 6), najmenj dve, štiri, oziroma šest poluletij na visoki šoli za zemljedelstvo ali na kakem zavodu njej enakem vpisan bil za rednega slušatelja, in da je obiskoval predavanja o vseh naukih, o katerih se suče dotična državna preskušnja, in pa vse dotične praktične vaje. Na katera posamezna predavanja in vaje se tu meri, to ustanavlja priporočeni učni črtež visoke šole za zemljedelstvo.

4. Napredovalna pričala o uvodnih preskušnjah, opravljenih pred dotično državno preskušnjo (§. 5), in pa iz učnih strok, katere je grafično vršiti, po eno grafično delo (gozdni črteži, sestavne vaje i. t.), a tá dela je opraviti z overovljenjem, da so izvedena samostalno.

5. Pri drugi in tretji državni preskušnji pričalo o prestani prvi, oziroma drugi državni preskušnji.

Vsa ta dokazila je donesti v izvorniku in komisija jih mora imeti, ko se dela preskušnja, pred seboj.

§. 9.

Prošnje za pripust k splošnim državnim preskušnjam konci poletnega poluletja podajati je najmanj šest tednov, predno se to poluletje sklene, a zglasitve za preskušnje o začetku zimskega semestra najpozneje do sklepa poletnega semestra.

Prvosednik naj prošnje in priloge pretehta, ter če ni pomišljaja proti pripuščanju k preskušnji, vanje takoj privoli s kratkim odlokom, ki ga na prošnjo samo zapiše.

§. 10.

Pri malih pomišljajih, ki jih kandidat lahko brž odstrani, naj mu se dadó primerna napotila. V dvojbeneh slučajih, sosebno pri kandidatih, kateri so v §. 8, točki 3, namignene posamične nauke deloma ali po vsem poslušali na katerem drugem visoki šoli zemljedelstva enakem zavodu, zavisen je pripust k prvi državni preskušnji od privoljenja preskusne komisije. Ako prvosednik, oziroma komisija komu pripust k prvi državni preskušnji odreče, prost mu je utečaj na ukovnega ministra.

§. 11.

Po doteku roka za zglasitve presodi prvosednik po številu preskusiteljev, kolikor jih je, bode li — brez nesorazmerne prikrate predavanj — dovoljno, postaviti eno preskusno komisijo, ali pa bode treba postaviti po dve ali po več istodobno preskušavajočih posebnih komisij. (§. 12, alineja 4.)

On ustanavlja dalje, koliko dni bode preskušnja, in postavlja po abecednem redu vsakemu kandidatu dan, o katerem, in če delujeta dve posebni komisiji ali več njih, številko komisije, pred katero mora priti vsak kandidat, in skrbi, da se takó uravnani imenik nabije na črni deski ter s tem razglasi.

Pri tretji državni preskušnji ustanavlja preskusne dni za vsak slučaj posebe prvosednik.

On naj se o vrstitvi kandidatov, ki naj se preskusijo, sploh drží redú, kakor so se oglasili za preskušnjo.

§. 12.

Za državne preskušnje postavlja ukovni minister posebne državne preskusne komisije.

Pri vsaki izmed njih službujejo za preskusitelje praviloma najprej profesorji in po potrebi tudi docenti visoke šole zemljedelstvene za tiste stroke, iz katerih se izprašujejo kandidati.

Ali v te komisije poklicuje ukovni minister dovprašavši profesorski zbor tudi preskusitelje, kateri ne pripadajo temu zavodu.

Kader se pokaže potreba pomnožiti preskusitelje, stavijo prvosedniki primerne nasvete ministertvu.

Vsak v funkcijo za preskušatelja pozvani profesor ali uradnik je prevzeti jo dolžán. Kadar bi za kateri predmet bila postavljena dva preskusitelja ali kadar bi jih bilo več, tedaj se vrsté pri preskušnjah.

§. 13.

Ukovni minister imenuje izmed preskusiteljev prvosednike in po potrebi namestnike. Kadar bi kak zadržek prvosednikom bil na poti, prevzame prvosedstvo tisti izmed udov preskusne komisije, kateri je po službenih letih najstarij.

Prvosednik, imenovani namestnik in preskusni komisarji so skup glavna komisija. Iz njih sestavlja

prvosednik po svojem blagorazumji komisije za posamične preskušnje (posebne komisije).

§. 14.

Minister za uk in minister poljedelstva moreta k preskušnjam odpošiljati posebne vladne komisarje.

§. 15.

Vsak kandidat naj na določen dan pride k preskušnji. Ako ga ne bode, zadenejo ga kvarne posledice, ki izvirajo iz tega. Vsi kandidatje, katerim je za preskušnjo postavljen eden in isti dan, morajo v ta dan priti, predno se začne preskuševanje, ter pričujoči biti, dokler ne opravijo preskušnje.

§. 16.

Mena dni preskušnje med dvema ali več kandidati dopušča se samo z dovoljenjem prvosedstvujočega in — kadar so posebne komisije — samo pod uvetom, da vsled mene ni treba izpreminjati komisijskega oddelka, kateri je bil kandidatom poprej določen.

§. 17.

Državne preskušnje so ustne in javne. Ves čas, dokler trajajo preskušnje, morajo prvosednik in večina preskusiteljev biti pričujoči.

Preskušnja za posamičnega kandidata naj vsega skup ne traja čez 3 ure.

Pri državnih preskušnjah je dopuščeno ozirati se na prinesena pričala o napredku, a brez onih, katera kažejo samo dostaten uspeh, ter po meri ocenila, katero obsezajo ona iz strok državne preskušnje, primerno okrajšati preskušnjo pri dotičnih naukih.

§. 18.

Posvetovanje in glasovanje komisije o uspehu opravljene preskušnje ni javno.

Najpred izreče preskusitelj, priznava li, da je kandidat iz njegovega predmeta obstal pri preskušnji ali ne, na to razpravlja komisija skupni izhod (posledek) preskušnje ter poistinja (konstatuje), je li kandidat potrjen ali vržen (aprobovan ali reprobovan).

Nobena državna preskušnja, pri kateri kandidat tudi iz enega samega predmeta ni zadovoljil, ne more se smatrati za uspešno opravljeno. Ako se je takó primerilo pri več nego enem predmetu, treba je glasovati o roku, pred iztečajem katerega se kandidat ne more pripustiti k ponovi državne preskušnje.

Uspeh preskušnje iz posamičnih naukov naznačuje se z ocenili „izvrstno“, „prav dobro“, „dobro“, „dovoljno“ in „nedovoljno“ in preskusitelj ga vpisuje v poseben zapisnik.

Iz ocenitve uspehov v posamičnih predmetih preskušnje poistinja se v končnem ocenilu, če je kandidat v preskušnji pokazal, da je „sposoben“ ali „z odliko sposoben“. Pri tem se gleda tudi na ocenila, ki jih je kdo dobil pri preskušnjah o napredku.

§. 19.

Ako kandidat samo iz enega predmeta ni zadovoljil, sme se po izteku dveh mesecev pripustiti, da popravi svojo brezuspešno posamično preskušnjo. Ako po tem zopet dobí ocenilo „nedovoljno“, sme se še enkrat in to čez štiri mesece pripustiti k popravni preskušnji. Vsaka taka popravna preskušnja bivaj v vedni navzočnosti prvosednika dotične preskusne komisije, in če je bil pri prvi preskušnji kak vladni komisar (§. 14), tudi v pričo tega.

§. 20.

Ako kandidat iz več nego enega predmeta ni ustregel, sme se pripustiti samo k ponovi cele skupne preskušnje, za katero mu komisija rok določi.

Ponovni rok za prvi dvé v rednem roku (§. 6) brezuspešno opravljene državni preskušnji sme se določiti ali za najprvi izredni rok, ali za najprvi redni rok; a ponovni rok za državno preskušnjo v izrednem roku brez uspeha opravljeno takisto ali za najprvi redni ali prvi izredni rok.

Ako kandidat o tej ponovi tudi samo iz enega predmeta ni ustregel, sme se pripustiti samo k drugokratni ponovi vseskupne preskušnje.

Zoper določilo roka za ponovo katere državne preskušnje, ki izhaja od preskusne komisije, ni utečaja.

§. 21.

Kadar je bil kandidat ob eni izmed obéh prvih državnih preskušenj reprobovan za celo šolsko leto,

tedaj je na voljo komisiji, določiti tiste stroke, o katerih mora kandidat v tem letu lekcije ali vaje obiskovati.

§. 22.

Končni podatek preskušnje se javno razglasi precej po dokončanem posvetovanji ter s pritiskom pečata zabeleži tudi v kandidatovo zglasitveno knjižico, pristavivši pri reprobaciji ponovni rok in druge reprobovancu naložene uvete pripuščenja k vnovični preskušnji.

§. 23.

O uspešno opravljenih preskušnjah izdajó se državno-preskusna pričala.

Pričala o državnih preskušnjah naj — poleg rodovnice kandidatove in naznambe o njegovem obrazovanji, in dneva preskušnje — obsezajo takó ocenila iz posamičnih predmetov preskušnje, oziroma iz posamičnih pričal (§. 5), ki jih je zadobiti pred skupno preskušnjo, kakor tudi končno ocenilo.

Pričala naj podpišejo prvosednik in vsi preskusitelji z vladnim komisarjem vred, če je kateri bil, in podkrepiti jih je s pečatom državno-preskusne komisije.

§. 24.

Ako visokošolec, predno je uspešno opravil prvo državno preskušnjo, obiskuje lekcije ali vaje, katere po učnem črteži dotične strokovne šole spadajo v višji nego drug semester, isto tako če visokošolec pred uspešno drugo državno preskušnjo hodi k lekcijam ali vajam, katere po učnem črteži spadajo v višji nego četrti semester, smejo mu se take za pripuščenje k drugi oziroma tretji državni preskušnji vračunjati samo tedaj, ako je v bližnjem izrednem roku prvo, oziroma drugo državno preskušnjo z uspehom opravil.

§. 25.

Vsak preskusni kandidat mora opraviti preskusno odredbino, ki se za vsako izmed treh državnih preskušenj postavlja na 8 (osem) goldinarjev; odšteti jo je pred preskušnjo. Odredbino in pa iznos za kolek pričala o preskušnji vplačuje se v rektorstveni pisarnici proti prejemnemu potrdilu.

§. 26.

Od plačila odredbine za preskušnjo se oprošča samo, če dotična preskusna komisija takó ukrene.

Prošnje za oproščenje treba je pismeno vpodajati pri njenem prvosedniku.

Pri ponovnih preskusnjah ni oprostive od odredbine.

§. 27.

Odredbine se razdeljujejo po enakih delih med preskusitelje; prvosednik dobiva po dva dela.

§. 28.

Diplomi visoke šole za zemljedelstvo, ki jih je kdo dobil ali jih še dobode, nadomeščajo, dokler preskušnje za diplom ostanejo po zdanjem načinu, v vsakem oziru državne preskušnje.

Ali nihče se ne more dolžnosti, opraviti prvo državno preskušnjo, odvezati z vzklicevanjem na to, da namerja delati preskušnjo za diplom.

§. 29.

Na poseben nasvet ministerstva za poljedelstvo bodo se kandidatje, ki imajo pričalo zrelosti od kake gimnazije ali realke, a niso izpolnili vseh v §^u 8 naštetih uvetov, sosebno uk dovršivši slušatelji srednjih gozdarskih učilišč, kateri so pod zgornjim uvetom dobili izvrstno odhodno pričalo, pripuščali k državnim preskušnjam.

Natančnejši načini tega pripuščanja in postopek, katerega se bode držati pri takih preskušnjah, uravná se po dogovoru med ukovnim ministerstvom in ministerstvom za poljedelstvo.

Prehodna določila.

Ta ukaz zadobi moč dné 1. oktobra 1889.

V izrednem januarškem roku 1890 prepušča se preskusnim komisijam pripuščanje kandidatov k I. in II. državni preskušnji po novem redu brez predpologov §^a 7, odstavka 2. Pozneje obveljajo vsa določila tega paragrafa.

Gledé onih kandidatov, kateri so prvo državno preskušnjo prestali po ukazu od 8. decembra 1881 (Drž. zak. št. 1 iz l. 1882), naj se druga državna preskušnja (proizvodno-strokovna preskušnja), ki jo je delati po novem propisu, razteza samo na one stroke, za katere niso že o prvi državni preskušnji pokazali, da jih znajo.

V dotičnih pričalih bode té nauke navesti namigajoč na pričalo I. državne preskušnje.

Vendar je takim kandidatom, kateri so I. državno preskušnjo opravili po propisu od 8. decembra 1881, na voljo, ali drugo državno preskušnjo (proizvodno-strokovno preskušnjo) z gori navedenimi premenami in nató tretjo državno preskušnjo (obratno-strokovno preskušnjo) opraviti, ali pa drugo državno preskušnjo (strokovno preskušnjo) po propisu ukaza od 8. decembra 1881, a tó samo še v letu 1890.

V ozira vrednih slučajih morejo dotične preskusne komisije onim kandidatom, kateri, ko pride ta ukaz v veljavo, vstopijo v tretje učno leto, a niso še opravili I. državne preskušnje in jo prestanejo v oktobru 1889 ali v januarju 1890, za to da se pripusté k II., oziroma III. državni preskušnji vračunjati one lekcije ali vaje, katere so obiskovali pred opravo I. državne preskušnje in katere po učnem črteži spadajo v drugo, oziroma tretje učno leto.

Ko preteče leto 1890, ni smeti več delati preskušnje po starem redu.

Falkenhayn s. r.

Gautsch s. r.

81.

Zakon od 22. maja 1889,

o tem, da se menoma prepuščajo predmeti nepremične državne svojine, dalje o prodaji nepremične državne svojine, in kako porabljati izkupilo.

S privolitvijo obéh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

§. 1.

I. Moj finančni minister se pooblašča:

A. Od zemljiške skupine, pripadajoče k prostoru za vojaške vaje na „Schmelzi“ na Dunaji v zemljiški knjigi občine Fünfhaus v. št. 551 vpi-

sano zemljišče, ki meri 30.364·26 štirjaških metrov, dalje v zemljiški knjigi občine Neulerchenfeld v. št. 675 vpisano zemljišče, ki meri 838·01 štirjaških metrov, slednjič v zemljiški knjigi občine Ottakring, v. št. 2509 vpisano zemljišče, ki meri 17.222·23 štirjaških metrov in v isti zemljiški knjigi v. št. 2534 vpisano zemljišče, ki meri 2.215·52 štirjaških metrov, torej vsega skupaj zemljišča, ki merijo 50.640·02 štirjaških metrov za-

meniti za tu doli oznamljena zemljišča, in to za zemljišča v zemljiški knjigi občine Fünfhaus, v. št. 66, 405, 644 do 684 vpisana, ki merijo 32.833·16 štirjaških metrov, dalje v zemljiški knjigi občine Rudolfsheim, v. št. 747 vpisano zemljišče, ki meri 9903·90 štirjaških metrov, slednjič v zemljiški knjigi občine Ottakring, v. št. 2520 vpisano zemljišče, ki meri 1360·10 štirjaških metrov in v isti zemljiški knjigi, v. št. 2522 vpisano zemljišče, ki meri 2296·44 štirjaških metrov, torej vsega skup za zemljišča, ki merijo 50.763·17 štirjaških metrov.

B. Od erarnih zemljišč vpisanih v zemljiški knjigi občine Ottakring v. št. 2515, 2516, 2517 in 2519, zemljišče, ki meri 10.387·13 štirjaških metrov za zemljišče vpisano v isti zemljiški knjigi, v. št. 2520, 2521 in 2522, ki meri 5755·74 štirjaških metrov in za doplačilo iznosa za 2720 gl.

C. Trdnjavska zemljišča pred Ovjezdovimi vrati v Pragi, mereča 2991·48 štirjaških metrov, prodati ter izkupilo dati na razpolago vojni upravi, da dobavi nadomestilo.

II. Zvršiti ta zakon naročeno je Mojemu finančnemu ministru.

Na Dunaji, dné 22. maja 1889.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Dunajewski s. r.